BULETINUL EPISCOPIEI

Buletin informativ al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, cu reşedinţa la Giula
Apare cu binecuvântarea † Preasfinţitului Părinte Episcop Siluan – Anul VIII. Nr. 11 (91), noiembrie 2010

De la icoană la televizor

I.

Într-o civilizaţie în care imaginea este stăpână, icoana este foarte căutată în lumea culturii, este „la modă". Astăzi, când chipul uman este atâta de brutalizat, când oamenii suferă de lipsa comunicării adevărate, chipurile zugrăvite în icoane, strălucind de o lumină venită din altă parte, ne uimesc şi ni se adresează. „Oare nu vorbeşte fiecare icoana despre un Dumnezeu făcut Om pentru ca omul să poată deveni dumnezeu?". „Teologie în imagine", ea ne şopteşte tainic ceea ce Evanghelia proclamă prin cuvânt. Nu poate fi redusă nicicum la o „operă de artă" şi nu există prin ea însăşi, ci este mijlocul prin care suntem conduşi spre o altă realitate, obiectul sfânt prin care simţim prezenţa personală a cuiva (a Domnului, a Maicii Domnului, a sfinţilor).

Lumea noastră cotidiană este invadată de imagine. Ea domină toate mediile sociale, strada, locul de muncă, iar prin presă şi micul ecran pătrunde până în sânul familiei. Omul şi-a procurat o aşa de mare înlesnire pentru funcţia imaginaţiei prin TV, încât capacitatea lui de „a vedea", de a avea propriile „vederi", a suferit o amputare. Se pare că tot ceea ce obţine omul din partea televizorului se referă la corpul său exterior, la simţualitate, la satisfacerea privirii „fizice", nu a celei interioare. Limbajul interior se diminuează, personalitatea se atrofiază, astfel că televiziunea ajunge să se înstăpânească şi să remodeleze radical lumea. În lumea cea nouă pe care o primeşte hipnotic prin televizor, omul nu se mai regăseşte, căci îşi pierde Centrul, uită de Dumnezeu, bulversat şi vrăjit de derulări haotice, idolatrie şi anarhie, rătăcire şi teribilă oboseală. Toate acestea sădesc şi, în cele din urmă, pecetluiesc în inima omului convingerea că viaţa este lipsită de sens şi că istoria este absurdă.

Imaginea poate fi utilizată împotriva omului fără ca acesta să-şi dea seama. Ea poate să-i formateze gândirea, să-i aprindă pasiunile, să-i modeleze comportamentul, să-l priveze chiar de libertate. Imaginea substituindu-se textului, reflecţia tinde să cedeze în faţa senzaţiilor, a privirii. Mintea devine dependentă de cele ce cad sub simţuri, de „aici şi acum". Imaginile TV nu au o valoare simbolică, ci numai una dată de forţa cu care impresionează şi surprind simţul văzului, producând emoţia. Chiar şi atunci când se referă sau descriu lumea de dincolo, supranaturală sau fantastică, nu eliberează mintea din chingile aparentului, ci dimpotrivă.

Imaginea poate fi un mijloc de sfinţire a sufletului. Icoana tocmai această mărturie o dă. Ea este imaginea unei realităţi transcendente ce ne umple vederea de un univers al frumuseţii, este fereastra care ni se deschide spre o lume transfigurată, unde descoperim adevăratul chip întru care am fost zidiţi de Dumnezeu.

II.

„Loc de întâlnire a Luminii exterioare şi interioare, ochii reprezintă partea cea mai transparentă şi mai vie a trupului. Stingerea acestei lumini este echivalentă cu moartea."

La TV vizibilitatea reduce lumea la natura ei fizică, obiectivă, la aparenţa pe care o dă forma sau suprafaţa lucrurilor. Ea opacizează realitatea simbolică pe care o ascund lucrurile sau oamenii, raţionalitatea lor mai adâncă, sensul spiritual pe care l-ar putea avea. Prezentismul accentuează acest fenomen pentru că impune comandamentul trăirii clipei, al implicării şi al acţiunii. Oamenii nu se pot detaşa reflexiv, ca subiecte personale şi raţionale, totul se reduce la a acţiona, la a trăi intens momentul. În absenţa raţiunii, senzaţia

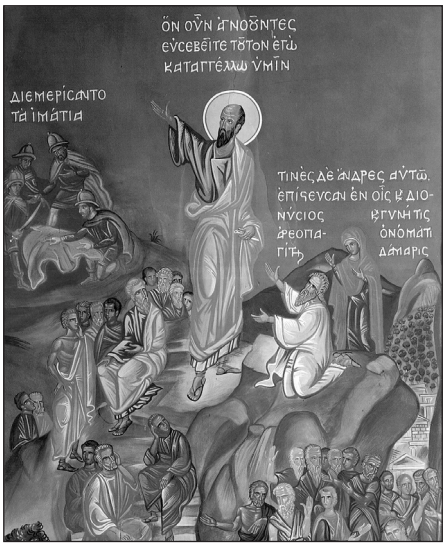

Sfântul Apostol Pavel învăţând în Areopag. frescă din biserica Sfântul Dionisie Areopagitul din Atena, lucrarea lui Spiros Vasiliou.

rămâne principalul criteriu al experienţei. Pe parcursul vizionării, omul nu se detaşează de lume printr-un proces reflexiv, ci este proiectat chiar în interiorul acesteia, trăind deodată cu oamenii micului ecran sentimentele şi emoţiile pe care le impune acea realitate. Mintea nu mai controlează realitatea cotidiană. Televizorul deprinde creierul să răspundă automat la stimuli externi, cultivând o atitudine mentală pasivă.

Lumea este cunoscută mai mult prin emoţie, senzaţie, instinct, impresie de moment, decât prin cugetare. „Tinerii nu pot avea exerciţiul reflecţiei, să se detaşeze de realitatea înconjurătoare, pentru a o putea înţelege, pentru a-şi putea da seama ce se întâmplă cu ei. Trăiesc cu intensitate clipa, ritmul, acţiunea, senzaţia sau plăcerea pe care acestea le-o pot furniza."

Imaginile livrate de TV o dată pătrunse în minte nu sunt depozitate acolo ca în nişte sertare, din pricina rapidităţii cu care se derulează, ci provoacă reacţii emoţionale, afective sau instinctuale care, prin intensitate şi diversitate, au obosesc mintea până la epuizare. Aşadar, starea de relaxare indusă de TV nu este una reală. Pe termen lung această solicitare puternică şi anormală duce la hiperactivitate, comportament irascibil. Pentru copii, pentru a-i ajuta să se adapteze la programul zilnic şcolar, medicii deja prescriu tranchilizante. De mici, obişnuindu-se cu astfel de experienţe care îi bruschează şi le seduc atenţia, când sunt puşi în faţa realităţii care nu şochează în nici un fel, nu-şi mai pot concentra atenţia.

Omul modern, deşi mai şcolit decât în trecut, este mult mai uşor de influenţat, de manipulat, de dărâmat din aşezarea sa, mai frustrat, mai nemulţumit de ceilalţi şi de el însuşi, mai singur şi mai nefericit.

Frumuseţile au fost destinate să favorizeze apropierea noastră de Frumuseţea supremă care este Dumnezeu. Din păcate frumuseţea sensibilă şi-„a uitat" menirea şi a devenit un scop în sine. Icoana ne ajută să răscumpărăm memoria pierdută, să revenim la contemplarea originară şi să efectuăm un transfer invers, pentru că scopul Întrupării Fiului lui Dumnezeu este acela de a reorienta privirea oamenilor spre Dumnezeu.

III.

Ochii nesătui au tras în păcat tot neamul omenesc. Aceştia îl trag cel mai mult spre păcat. Ochii sunt mai înfometaţi şi mai lacomi decât lupii. Dacă omul nu-i înfrânează prin înţelepciune, dacă nu-i înnoieşte prin rugăciune, dacă nu-i smereşte prin pocăinţă şi nu-i înduioşează prin milostenie, ei vor pofti nebuneşte toate păcatele cu atâta nesaţ, încât îi vor umple sufletul de toată necurăţia şi îl vor devasta.

La TV lucrarea simţurilor nu mai exprimă nevoia omului de a cunoaşte mediul înconjurător sau de a întrebuinţa lucrurile spre un folos anume, ci este orientată prioritar spre dobândirea plăcerii. Imaginile lucrurilor sunt legate de imperativa dorinţă de a obţine imediat o plăcere prin atingere, gustare sau însuşire. Mediul TV formează obişnuinţa de a asocia la nivel perceptiv lucrurile sau oamenii întâlniţi cu împlinirea unei plăceri sau a unui interes material. Lumea ajunge să fie privită din unghiul satisfacerii poftei sau „al distracţiei".

Mintea telespectatorului, hrănită cu fantasmele dorinţei comprimate subtil în publicitate, filme TV, a devenit foarte sensibilă la momeala plăcerii, o caută inconştient, are nevoie sau este dependentă de această hrană cu care a crescut în miile de ore de vizionări TV, cu care s-a îndulcit şi obişnuit.

Materia a fost creată de Dumnezeu pentru Adam, întru început ca să se bucure şi să se folosească de ea, stăpânind-o, iar după căderea menirea ei a devenit aceea de a-l sprijini, nu neapărat trupeşte, cât duhovniceşte, în exilul lui pe pământ, de a-i aminti pururea de Ziditorul ei, întreţinându-i astfel nădejdea că va veni şi-l va slobozi din lanţurile păcatului, ale morţii.

„Eu nu ador materia, ci pe Creatorul ei care S-a făcut materie din cauza mea, El care a binevoit să locuiască material şi Care m-a mântuit prin materie."

Păcatul este acea putere întunecată care face fiinţa omenească muritoare şi fără sens. Până la Întrupare era ca şi cum nu exista viaţă pe pământ, era o pseudo-viaţă, o moarte mereu amânată, o chinuire zăbavnică. Icoana ne vesteşte de această Întrupare.

„Şi lumea trece, şi pofta ei, dar cel ce face voia lui Dumnezeu rămâne în veac".

Rasofora Arsenia Manea, Mânăstirea Nera

Înfiinţarea Patriarhiei Române

(Urmare din numărul anterior)

În mai 1919, Congresul superior bisericesc, alcătuit din membrii Sfântului Sinod şi reprezentanţi ai Facultăţilor de Teologie din Bucureşti şi Cernăuţi, ai Seminariilor teologice, ai mănăstirilor, ai clerului de mir, a început preparativele pentru unificarea bisericească. S-a constituit o comisie alcătuită din reprezentanţii eparhiilor României întregite, care a lucrat în zilele de 12–15 iunie la mănăstirea Sinaia, sub conducerea mitropolitului Pimen Georgescu al Moldovei (1909–1934). Rezoluţia Conferinţei de la Sinaia se referea la necesitatea decretării „unificării ierarhice şi canonice a Bisericilor Ortodoxe Române din toate provinciile reunite ale Patriei mame" şi la integrarea în Sfântul Sinod a ierarhilor ortodocşi din provinciile care reveniseră la România: „1. Să se decreteze unificarea ierarhică şi canonică a Bisericilor Ortodoxe Române din toate provinciile reunite ale Patriei mame, şi anume să se înceapă această lucrare cu forul suprem de conducere bisericească, Sfântul Sinod; 2. În virtutea acestui principiu de reîntregire, la cea mai apropiată şedinţă a Sfântului Sinod să fie convocaţi, ca membri de drept istoric ai acestei înalte corporaţiuni, toţi ierarhii Bisericii Ortodoxe Române din provinciile României întregite; 3. În lucrarea de organizare bisericească, pe baze canonice şi autonome, din punct de vedere reprezentativ, administrativ, legislativ şi judecătoresc, se ia ca punct de plecare pentru dezbateri Statutul organic al Mitropoliei Ortodoxe a Transilvaniei…"[19]

În cadrul şedinţei extraordinare a Sfântului Sinod din 30 decembrie 1919, ierarhii ortodocşi din provinciile României Mari au propus ca „Unirea naţiunii române să se extindă şi asupra Sfintei noastre Biserici strămoşeşti aşa ca Biserica Ortodoxă a Basarabiei, a Bucovinei, a Ardealului, a Banatului, a Crişanei şi cea din părţile ungare să alcătuiască o singură Biserică Autocefală Naţională Română."[20] Această solicitare a fost analizată şi aprobată în unanimitate de Sfântul Sinod, în aceeaşi şedinţă (30 decembrie 1919).

La 31 decembrie 1919, episcopul Caransebeşului, dr. Miron Cristea, a fost ales în scaunul de mitropolit primat, vacant din data de 1 ianuarie 1919, prin demisia lui Conon Arămescu-Donici. A doua zi, la 1 ianuarie 1920, a fost învestit şi înscăunat în noua demnitate.[21] Alegerea unui transilvănean în scaunul de mitropolit primat al României era un simbol al deplinei unităţi statale şi bisericeşti.

La 11 mai 1920, Consistoriul Superior bisericesc din Bucureşti a decis ca „elaborarea legislaţiei unei organizaţii bisericeşti unitare" să se facă de către „Adunarea Constituantă", formată din delegaţii structurilor bisericeşti provinciale.[22]

În direcţia unificării bisericeşti s-au antrenat oameni de cultură şi de stat. Savantul Nicolae Iorga[23] argumenta istoric necesitatea înfiinţării patriarhatului ortodox român. Prof. dr. Alexandru Lapedatu, ministrul Cultelor, a susţinut ideea înfiinţării Patriarhiei Române ca act de prestigiu pentru Biserică şi pentru Statul român, subliniind că instituirea „patriarhatului român e reclamată de situaţia actuală de superioritate numerică şi morală a Bisericii Ortodoxe Române, de rolul însemnat pe care l-a avut în trecut, timp de secole, ca apărătoare şi protectoare a creştinilor din Orient şi de prestigiul politic de care se bucură Statul român în rândul celorlalte State ortodoxe", prestigiu politic care „reclamă cu necesitate ca Biserica sa să nu rămână, în relaţie cu Bisericile acestora, în situaţie de inferioritate, numai prin faptul că, în ordinea sa ierarhică nu are încă un Patriarhat naţional ca şi acelea."[24] De asemenea, la începutul anului 1925, istoricul Ioan Lupaş[25] susţinea înfiinţarea Patriarhiei cu argumente istorice peremptorii.

În şedinţa din 16 decembrie 1924, Consiliul profesoral al Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Cernăuţi a prezentat un Memoriu preşedintelui Sfântului Sinod, prin care îi solicitau să facă propunerea recunoaşterii mitropolitului primat al Bisericii Autocefale Române titlul de „Patriarh".[26] Concomitent cu Memoriul profesorilor de Teologie, Dionisie, episcopul vicar al Eparhiei Chişinăului şi Hotinului, în scrisoarea (datată decembrie 1924) adresată mitropolitului primat Miron Cristea, a propus înfiinţarea Patriarhiei Române.[27]

Problema înfiinţării Patriarhiei a constituit obiectul principal al dezbaterilor Sfântului Sinod în sesiunea de toamnă din anul 1924, care, prorogată la 4 decembrie 1924, şi-a reluat lucrările la 4 februarie 1925. Propunerea de înfiinţare a Patriarhiei, venită din partea mitropolitului Moldovei, Pimen Georgescu (1909–1934), absent de la lucrări pe motiv de boală, a fost îmbrăţişată de membrii Sfântului Sinod în unanimitate: „Mitropolia Ungrovalahiei, cu scaunul mitropolitan din Bucureşti, să fie ridicată la rang de Patriarhie; iar mitropolitul Ungrovlahiei, ca primat al României, care de drept e şi preşedintele Sfântului Sinod, să poarte titlul de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, cu reşedinţa la Bucureşti."[28]

Alexandru Lapedatu, ministrul Cultelor, a arătat că organizarea „statului român, cel de după primul război mondial, a impus necesitatea reorganizării Bisericii noastre în raport cu noua alcătuire şi însemnătate politică." În noua situaţie creată de unirea statală din anul 1918, instituirea patriarhatului era „o necesitate de ordin naţional", neputându-se „invoca sub raport istoric sau canonic un impediment serios împotriva unei asemenea înălţări în rang a capului Biserici noastre naţionale."[29]

Biserica Română, „în puterea autocefaliei sale, şi Statul, în virtutea suveranităţii sale, sunt de acord a aprecia ridicarea Arhiepiscopului şi Mitropolitului Ungrovlahiei, în calitatea sa de primat al României, la rangul de Patriarh al

(Continuare în pag. a 3-a)

Membrii Sfântului Sinod al B.O.R. după slujba de sfinţire a Sfântului şi Marelui Mir, 1 aprilie 2010.

Înfiinţarea Patriarhiei Române

(Urmare din pag. a 2-a)

Bisericii Ortodoxe Române; e o necesitate a noii organizaţii bisericeşti, reclamată de situaţia Bisericii noastre înlăuntrul Statului român şi situaţia acestuia între celelate State ortodoxe."[30]

Episcopul Vartolomeu Stănescu al Râmnicului-Noului Severin (1921-1938), în şedinţa Sfântului Sinod din data de 4 februarie 1925, a dat citire „Actului Oficial de Înfiinţare a Patriarhiei Române", al cărui referent era, în care se sublinia că „poporul român îşi înfiinţează, prin propria suveranitate politică şi bisericească, Patriarhatul pentru Biserica Ortodoxă Română, recunoscându-i mitropolitului de Bucureşti titlul de patriarh al României, în locul titlului de până atunci de primat al României." De asemenea, erau reiterate motivele care legitimau ridicarea în treaptă a Bisericii Noastre. Sfântul Sinod a adoptat rezoluţia de înfiinţare a Patriarhiei Ortodoxe Române şi de ridicare a mitropolitului primat în rangul de patriarh în unanimitate.[31]

Decizia de înfiinţare a Patriarhiei a fost comunicată Guvernului spre legiferare. „Proiectul de lege încuviinţat de Consiliul de miniştri pentru ridicarea Scaunului Mitropolitan al Ungrovlahiei la rangul de Scaun Patriarhal" a fost adus în dezbaterea Corpurilor legiuitoare, fiind adoptat de Senat, la 12 februarie, şi de Camera Deputaţilor, la 17 februarie 1925.[32] Promulgarea legii înfiinţării Patriarhatului Român de către regele Ferdinand I s-a făcut în data de 23 februarie 1925, fiind publicată în Monitorul Oficial din 25 februarie 1925, sub titlul: „Lege pentru ridicarea scaunului arhiepiscopal şi mitropolitan al Ungrovlahiei, ca primat al României, la rangul de Scaun patriarhal."[33]

Potrivit cutumei, în data de 12 martie 1925, Sfântul Sinod a adresat scrisori irenice Patriarhiei ecumenice din Constantinopol, celorlalte Patriarhate ortodoxe orientale şi tuturor Bisericilor ortodoxe autocefale, vestindu-le înfiinţarea noii Patriarhii, prin consensul unanim al Bisericii şi Statului român, şi garantând că „instituirea Patriarhiei nu schimbă întru nimic constituirea ei organică" şi nu va deteriora „raporturile de până acum ale Bisericii noastre române cu celelalte Biserici ortodoxe surori", „raporturi de unitate şi solidaritate spirituală şi dogmatică."[34] Luând cunoştinţă de înfiinţarea Patriarhiei Române, patriarhul ecumenic Vasile al III-lea (1925–1929), „pe temeiul hotărârii unanime" a „Sfântului şi veneratului său Sinod", a transmis, în ziua de 30 iulie 1925, Tomosul (nr. 1579) pentru recunoaşterea Patriarhiei Ortodoxe Române, dându-şi „cu dragoste consimţământul şi recunoaşterea la cele ce prin hotărâre comună a Bisericii şi a Statului s-au săvârşit în România", având convingerea că „ridicarea Bisericii surori din România la vrednicia patriarhală …este binevenită şi îndreptăţită."[35] La 27 septembrie 1925, o delegaţie extraordinară a Patriarhiei, alcătuită din mitropoliţii Ioachim al Chalcedonului şi Ghermanos al Sardeonului şi primul dragoman al Patriarhiei, Spiridon Constantinidis, a remis Tomosul de recunoaştere a recent înfiinţatei Patriarhii Române în cadrul unei solemnităţi, în catedrala patriarhală din Bucureşti. La 20 septembrie 1925, ecumenicul Vasile al III-lea, printr-o „scrisoare enciclică" excepţională informa celelalte Biserici autocefale ortodoxe că „Marea Biserică a lui Hristos, judecând şi înţelegând aspiraţiile şi hotărârea Sfintei Biserici Ortodoxe a României, fiică şi soră a ei întru Hristos, nu a găsit piedică de netrecut pentru ca, folosindu-se în chip bun de iconomie, să-şi dea consimţământul ei frăţesc şi să recunoască lucrul deja consumat", vestind în „scris şi oficial" această recunoaştere, şi recomanda ca şi ele „să-şi dea consimţământul şi recunoaşterea lor la cele săvârşite."[36] În urma acestei enciclice patriarhiceşti, s-au primit la Bucureşti scrisori de felicitare[37] pentru instituirea Patriarhiei, cu binecuvântări şi urări frăţeşti din partea tuturor acestor Biserici. Mai apoi, Sfântul Sinod a transmis invitaţii tuturor Bisericilor Ortodoxe surori la solemnitatea învestirii şi înscăunării primului patriarh al României, Miron Cristea, care a avut loc la 1 noiembrie 1925, în prezenţa sinodalilor români, a reprezentanţilor puterii seculare, a delegaţiilor Bisericilor surori şi a unei numeroase asistenţe. Cu învestirea şi întronizarea primului patriarh al Romaniei, Miron Cristea, înfiinţarea Patriarhiei Ortodoxe Romană a fost consfinţită.

Momentul ridicării la treapta de Patriarhie a Bisericii Ortodoxe Române împlinea şi certifica actul istoric de Unire de la Alba-Iulia (1918). În aceeaşi măsură, încheia perioada de transformări politice şi bisericeşti începută în a doua jumătate a secolului al XIX-lea prin demersurile în vederea recunoaşterii autocefaliei, alăturându-se celorlalte Patriarhate ortodoxe, ca măsură a importanţei şi aprecierii de care se bucura creştinismul românesc.

Drd. Sergiu-Iulian Tomescu
Cluj-Napoca

---

1 Pr. Gh. Soare, Forma de conducere în Biserica creştină în primele trei veacuri, Bucureşti, 1939, p. 138; Zeiller J., La conception de l'Eglise aux quatre premiers siecles, în „Revue d'Histoire ecclesiastique", tom. XXIX, 1933, p. 571; Ch. De Smedt, L'Organisation des eglises chretiennes jusqu'au milieu du III-eme siecle, premier partie în „Revue des quetions historiques", 1888, p. 239; P. Batiffol, L'Eglise naissance et le catholicisme, Paris, 1909, p. 114-118.

2 Deosebirile dintre Apostolat şi episcopat sunt foarte bine punctate la D.I. Găină, Sfinţii Apostoli şi Episcopii, în „Studii Teologice", 1962, nr. 9-10, p. 582 ş.u.

3 Pr. Prof. Dr. Liviu Stan, Legislaţia bisericească şi valoarea ei canonică, în „Mitropolia Olteniei", 1954, nr. 11-12, p. 603; Leon Homo, L'Empire romain, Paris, 1925, p. 364; Bourasse, Dictionaire de discipline ecclesiastique ou traite de gouvernement de l'eglise, tome II, Paris, 1856, col. 76; Eusebiu Popovici, Istoria bisericească universală şi statistica bisericească, trad. Rom. De Athanasie Mironescu, vol. II, Bucureşti, 1926, p. 58-59; Pr. Prof. Dr. Milan Şesan, Iliricul între Roma şi Bizanţ, în „Mitropolia Ardealului", 1960, nr. 3-4, p. 204-207; Nicodim Milaş, Dreptul bisericesc oriental, trad. de D. Cornilescu şi V. Radu, Bucureşti, 1915, p. 244. p. 8;, Canoanele. Text şi interpretare, Bucureşti, 1935, vol. II, p. 22-23, 39.

4 Pr. C. Dron, op. cit., vol. I, Bucureşti, 1935, p. 89.

5 Sin I Ecumenic, can 6-7; Sin. II Ecumenic, can. 3.

6 Vezi: G. Phillips, Du droit ecclesiastiques dans ses principes genereaux, traduit par J. P. Crouzet, vol. II, Paris, 1855, p. 50; Pr. Prof. Liviu Stan, Autocefalia şi autonomia în Ortodoxie…, în „Mitropolia Olteniei", 1961, nr. 1-2, p. 98; P. Batiffol, La paix constantinienne et le catholicisme, ed. III, Paris, 1914, p. 258-264.

7 Can. 24, Sinodul IV Ecumenic.

8 Pr. V. Sibiescu, Împăratul Iustinian şi ereziile, teză de doctorat, Bucureşti, 1938, p. 73-74; A. Boulenger, Histoire generale de l'Eglise, tom. III, Paris, 1931, p. 87-90.

9 P. Pierling, La Russie et le Saint Siege. Etudes diplomatiques, tom. I, Paris, 1906, p. 86-89.

21 Documente Hurmuzachi, tom. III, Bucureşti, 1914, p. 320-321.

10 Documente Hurmuzachi, tom. III, Bucureşti, 1914, p. 320-321.

11 Se afirmă, în chip îndreptăţit, că unificarea celor trei provincii în vremea lui Mihai Viteazul a stimulat şi dorinţa ca cele trei Mitropolii să constituie un singur organism naţional bisericesc, adică o Patriarhie Românească, aşa cum fusese şi la sârbi şi la bulgari- Pr. Prof. Dr. Milan Şesan, Două mari evenimente bisericeşti… în „Telegraful Român" anul 123 (1975), nr. 41-42, p. 12.

12 Documente Hurmuzachi, tom. III, Bucureşti, 1914, p. 322.

13 Manea M. Cristişor, Titulatura de Primat în Biserică, în „Studii Teologice", 1965, nr. 12, p. 67-68.

14 În vremea lui Cuza Vodă pe lângă mitropolitul primat din Bucureşti, »chiriarhul României Unite« mai exista numai un singur mitropolit la Iaşi. Legiuitorul vorbind de »chiriarh«, şi de doi mitropoliţi avea probabil în vedere înfiinţarea unei Mitropolii la Craiova, propusă oficial abia în 1882 în şedinţa Parlamentului din 9 martie.

15 Prof. Constantin C. Giurescu, Viaţa şi operele lui Cuza Vodă, Bucureşti, 1966, p. 329-330.

16 Pr. prof. Niculae Şerbănescu, Înfiinţarea Patriarhiei Române 1925, în Biserica Ortodoxă Română 1975, nr. 11, 12, p. 1351.

17 Fond Sf.Sinod dosar nr. 75/1882 f. 93, r. 94.

18 Cf. Arhiva Sfântului Sinod, Dosar nr. 147, f. 299-303.

19 Cf. Ibidem, f. 106.

20 Cf. Ibidem, f. 102.

21 Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, vol. III (Secolele XIX şi XX), Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1994, p. 409.

22 Cf. Arhiva Sfântului Sinod, Dosar nr. 151, f. 256, v. 276.

23 Cf. Arhim Tit Simedrea, Patriarhia Românească. Acte şi documente, Bucureşti, 1927, p. 7-10.

24 Cf. Ibidem, p. 11-12. 22

25 Cf. Ibidem, p. 15-16.

26 Cf. Arhiva Sf. Sinod, Dosar nr. 200, f. 2-3.

27 Cf. Ibidem, f. 302-303.

28 Cf. Arhim. Tit Simedrea, Patriarhia Românească…, op. cit., p. 20-30.

29 Cf. Ibidem, p. 33-34.

30 Arhiva Sf. Sinod, Dosar nr. 178, f. 328, v. 300.

31 Cf. Arhim. Tit Simedrea, Patriarhia Românească…, op. cit., p. 34-38.

32 Pentru cuvântările prilejuite de votarea Legii în cele două Camere legislative a se consulta Arhim. Tit Simedrea, Patriarhia Românească …, op. cit., p. 49-73 (Senat); 75-108 (Camera Deputaţilor).

33 Cf. Ibidem, p. 109-110.

34 Cf. Ibidem, p. 131-133.

35 Cf. Biserica Ortodoxă Română, Seria a II-a, XLIII (1925), nr. 9 (534), p. 564.

36 Cf. Arhim. Tit Simedrea, Patriarhia Românească …, op. cit., p. 137-138.

37 Au fost primite scrisori de felicitare de la Patriarhiile Ierusalimului, Antiohiei, Alexandriei şi Serbiei, de la Arhiepiscopia Ciprului, de la Biserica Eladei, de la cea a Bulgariei, de la cea a Poloniei, de la Antonie (fost mitropolit al Kievului), de la Catolicosul armean, de la Episcopatul Bisericii Vechi-Catolice din Berna, de la Arhiepiscopul de Canterbury, etc. A se consulta Arhim. Tit Simedrea, Patriarhia Românească …, op. cit., p. 140-161.

Sărbătoarea Sfintei Cuvioase Parascheva la parohia Giula Mică

În anul 1833, într-unul dintre cartierele oraşului Giula (numit oraşul german), în urma unei cereri înaintate către pretura oraşului, lua fiinţă cea de a doua parohie românească din Giula, pentru cele 124 de case româneşti şi cele 917 suflete care locuiau în acest cartier, la acea vreme. În numai trei ani de zile acolo a fost ridicată o biserică cu pereţi din pământ, acoperită cu şindrilă şi având un turnuleţ din lemn, care a fost închinată Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iaşi. Pentru că devenise deja neîncăpătoare, în anul 1864, chiar de ziua hramului bisericii, Episcopul Procopie Ivaşcovici al Aradului a târnosit o altă biserică, de zid, pentru românii din Giula Mică, ridicată în doar 4 ani şi închinată tot Sfintei Cuvioase Parascheva, biserică care dăinuieşte până în ziua de astăzi. Astfel, şi credincioşii români din Ungaria au o biserică a lor, de fapt singura dintre parohiile existente astăzi în cadrul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, în care o cinstesc în chip deosebit pe Sfânta Parascheva, împreună cu numeroşii pelerini de la Iaşi, şi cu credincioşii din toată ţara. Din anul 2006, această biserică adăposteşte şi un rând de veşminte ale Sfintei Cuvioase Parascheva, dăruite de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, la vremea respectivă Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei.

La hramul din anul acesta, 14 octombrie 2010, a fost săvârşită Sfânta Liturghie Arhierească de către Presfinţitul Părinte Episcop Siluan, în fruntea unui sobor de preoţi şi diaconi, din cadrul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, dar şi din Arhiepiscopia Aradului, din parohiile apropiate, răspunsurile liturgice fiind date de un grup de tineri teologi arădeni. La slujbă au participat mulţi credincioşi dornici de a-şi bucura sufletele la ceas de mare sărbătoare, cei mai mici dintre ei cuminecându-se cu Sfintele Taine.

Tot la această sărbătoare, ca un semn de cinstire şi preţuire deosebită pentru Sfânta Cuvioasă Parascheva, Presfinţitul Părinte Episcop Siluan a săvârşit şi hirotonia întru ierodiacon a monahului Teodor Vid, vieţuitor la Centrul Eparhial din Giula şi ostenitor în cadrul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Biroul de Presă al Episcopiei ortodoxe Române din Ungaria

Sărbătoare de suflet la Micherechi, de Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil

Românii ortodocşi din Micherechi, din cadrul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, au avut parte ieri (6 noiembrie 2006) de o zi de mare sărbătoare. În biserica lor, închinată Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavriil, a fost săvârşită Sfânta Liturghie Arhierească de către Preasfinţitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria şi Preasfinţitul Părinte Lucian, Episcopul Caransebeşului, în fruntea unui frumos sobor de preoţi şi diaconi, răspunsurile la Sfânta Liturghie fiind date de către renumitul grup psaltic „Katharsis", al Episcopiei Caransebeşului.

La invitaţia Preasfinţitului Părinte Episcop Siluan, care a transmis mai departe dorinţa tinerilor ortodocşi din Micherechi, au răspuns cu multă bucurie şi dragoste la această zi de sărbătoare, s-au numărat Domnul Consul Vasile Nanea, de la Consulatul General al României din Giula, Domnul Consul Răzvan Ciolcă, de la Consulatul General al României din Seghedin, Doamna Eva Iova-Şimon, Redactorul-şef al Săptămânalului „Foaia românească" de la Giula, Doamna Emilia Martin, Directorul Muzeului „Erkel Ferenc" din Giula, realizatori ai emisiunii în limba română numită „Ecranul nostru", de la studioul teritorial din Seghedin al Radio-televiziunii Maghiare MTV 1, şi alţi invitaţi.

În după-amiaza aceleaşi zile, sărbătoarea românilor din Micherechi a continuat cu un frumos şi emoţionant recital de muzică românească, prezentat în casa de cultură a localităţii, de către tinerii şi talentaţii

frăţească Preasfinţitul Părinte Episcop Lucian şi grupul psaltic „Katharsis", care în preajma sărbătorii Sfinţilor Arhangheli Mihai şi Gavriil s-au aflat în biserica din Micherechi, rugându-se împreună cu credincioşii ortodocşi români din această parohie, într-o atmosferă duhovnicească de mare sărbătoare, care a transmis tuturor celor prezenţi o parte din bucuria întru care petrec neîncetat, în Împărăţia Cerurilor, Sfintele Puteri Cereşti cele fără de trupuri, care au fost cinstite în chip deosebit, dimpreună cu căpeteniile lor, şi în biserica din Micherechi.

La Sfânta Liturghie Arhierească a fost hirotonit întru diacon tânărul Ionuţ Teodor Negrău, absolvent al Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Oradea, care urmează în prezent cursuri de masterat la aceeaşi facultate şi care îşi va desfăşura pe mai departe activitatea ca preot, la parohia ortodoxă română din Săcal, din cadrul aceleaşi episcopii.

Între oaspeţii de seamă, care alături de credincioşii din Micherechi au fost părtaşi membri ai grupului „Katharsis", condus de Domnul profesor Alin Buliga. Spectacolul a impresionat pe numeroşii români, care au umplut sala de spectacol a casei de cultură.

La finalul acestei zile de neuitat pentru românii din Micherechi, Preasfinţitul Părinte Episcop Lucian, împreună cu Preasfinţitul Părinte Episcop Siluan au avut o întâlnire de suflet cu grupul de tineri organizatori ai acestei frumoase sărbători, cu preotul paroh Ioan Bun, cu alţi preoţi, dar şi cu alţi credincioşi, la centrul cultural-pastoral al parohiei din Micherechi.

Prezenţa Preasfinţitului Părinte Lucian, Episcopul Caransebeşului, a însoţitorilor săi şi a grupului psaltic „Katharsis", care s-au mai aflat în mijlocul românilor ortodocşi din Ungaria şi cu alte ocazii, a constituit pentru credincioşii din Micherechi şi oaspeţii lor o adevărată zi misionară ortodoxă, oferită cu multă dragoste frăţească şi apreciată de către toţi cei prezenţi.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

Vernisajul expoziţiei „Vechi icoane româneşti pe sticlă din Transilvania", la Muzeul „Munkácsy Mihály" din Bichişciaba

La Muzeul Judeţean „Munkácsy Mihály" din Bichişciaba, în data de 12 noiembrie 2010 a avut loc vernisajul expoziţiei „Vechi icoane româneşti pe sticlă din Transilvania" (sec. XVIII-XIX), un eveniment realizat în comun de instituţii din România şi Ungaria, respectiv Muzeul Ţării Crişurilor şi Episcopia Ortodoxă Română din Oradea, Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria şi Muzeul „Munkácsy Mihály" din Bichişciaba, gazda acestei manifestări.

Cu binecuvântarea Preasfinţitului Părinte Episcop Sofronie al Oradiei şi a Preasfinţitului Părinte Siluan, Episcopul românilor ortodocşi din Ungaria, sub îndrumarea Domnului Profesor Aurel Chiriac, vie despre modul în care îşi trăiau viaţa comunităţile ţărăneşti din Transilvania, dar şi despre această adevărată artă populară şi bisericească românească, despre felul cum s-au format meşterii de icoane şi tehnica lor de execuţie, dar şi despre principalele centre de realizare a icoanelor pe sticlă din Transilvania, prezente la expoziţie prin numeroase exemplificări.

La vernisajul expoziţiei au fost prezenţi şi au luat cuvântul Preasfinţitul Părinte Episcop Siluan, Dr. Szatmári Imre, Directorul Muzeului „Munkácsy Mihály" din Bichişciaba, Domnii Tolnai Péter şi Dumitru Voloşeniuc, Vice-preşedinţii celor două Consilii Judeţene, din Békés şi

Directorul Muzeului Ţării Crişurilor din Oradea şi a Doamnei Emilia Martin, Directorul Muzeului „Erkel Ferenc" din Giula, echipe de specialişti în domeniul muzeal au realizat această frumoasă expoziţie dedicată în special icoanelor pe sticlă din Transilvania, din perioada secolelor XVIII-XIX, dar şi icoanelor pe lemn din iconostas, cărţii vechi româneşti şi unor costume populare româneşti. Cea mai mare parte a icoanelor pe sticlă provin din colecţia principală a Muzeului Ţării Crişurilor, dar şi din colecţia Episcopiei Oradiei, iar cartea veche românească aparţine colecţiei de vechi obiecte bisericeşti a Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, inventariată şi realizată prin munca susţinută a Doamnelor cercetătoare Emilia Martin şi Elena Ciobai Munteanu, cu obiecte provenite de la diferite parohii ale acestei episcopii.

Reprezentând o tradiţie încă foarte vie în Transilvania, cea a pictării icoanelor pe sticlă, expoziţia de icoane de la Bichişciaba vrea să prezinte vizitatorilor o mărturie Bihor şi Domnul Aurel Chiriac, Directorul Muzeului Ţării Crişurilor, care a subliniat pentru cei prezenţi în număr mare la acest eveniment, importanţa expoziţiei şi a tematicii abordate. În deschiderea şi la finalul acestui vernisaj, corul de cameră mixt „Psalmodia Varadiensis", al Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Oradea, condus de Pr. Prof. Univ. Dr. Mihai Brie, a încântat asistenţa prin cântările religioase pe care le-a interpretat. Expoziţia de icoane vechi româneşti pe sticlă din Transilvania a mai fost prezentată şi în alte localităţi din Europa, pentru a face cât mai cunoscută şi altor popoare arta şi spiritualitatea românească.

Expoziţia de la Bichişciaba va fi deschisă publicului până pe data de 27 februarie 2011 şi vernisarea ei constituie un eveniment remarcabil, atât pentru comunitatea românească din Ungaria, cât şi pentru consolidarea bunelor relaţii de prietenie dintre cele două ţări, România şi Ungaria.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

BULETINUL EPISCOPIEI – Periodic lunar al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. Editor responsabil: **Prot. Pavel Ardelean,** vicar episcopal. Redactor responsabil: **Pr. Cosmin Pop**. Redacţia: 5700 Giula, Parcul Sf. Nicolae nr. 2. Internet: www.atruroman.hu. Telefon: 66/361-281, 66/463-880. Fax: 66/463-867. Tiparul: Mozi Nyomda Bt., 5600 Békéscsaba, str. Luther nr. 4/B. Director: **Garai György.** Apariţia publicaţiei este asigurată şi de Fundaţia Publică „Pentru Minorităţile Naţionale şi Etnice din Ungaria". A havilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány" támogatja.